

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGEDI VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

A mindennapok számítástechnikája A vasút gépei, szakemberei

Szegeden, a Marx téri piac melletti vasutasudvar egyik sarkánál levő panelház bejáratánál tábla hirdeti: MÁV Számítástechnikai Üzemegység, Területi Üzem. A tanterem szomszédságában néhány szobában hűző felsőfokú végzettségű szakember a vasút számítástechnikai rendszerének fejlesztésén dolgozik. Elsősorban nem helyi problémákkal foglalkoznak feladataik országosak, vagy az országos rendszerhez kapcsolódók. Matematikusok, programtervezők, villamosmérnökök. Átlagéletkoruk nem több huszonhat évnél.

Számítógép a munkahelyen

Ennek a szervezési rendszernek a segítségével jelentősen gyorsíthatók a tranzit-szállítások, kiküszöbölhető a nemzetközi kocsibér-elszámolás manuális munkája, segíti a hatékony gazdálkodást, így jelentős a pénzügyi haszna is.

Dolgoznak a továbbfejlesztésén is. Hamarosan a szállító vállalatok rá tudnak kérni árúkat tartózkodási helyére, és arra hogy a várt importáru belépett-e már az országba.

Tavaly decembertől a MÁV Szegedi Igazgatósága épületében dolgozik egy MERA 9150-es számítógép.

Január elsejétől a szegedi igazgatóság teljes könyvelését végzi. Már próbálgatják az új programot, amely a készpénz-beszállításokat és kifizetéseket történő pénzigényléseket gyűjti. Még ebben az évben a gépre kerül a teljes költséggazdálkodás. A jövő év elejétől a bérszámfejtést is a számítógép végzi. De az időközben jelentkező igényekkel is folyamatosan bővíthetnek a rendszer szolgáltatásait.

A vasúti tehercsoki a mozdonyok, a személy- és tervonatok, valamint az áruszállítás irányítása által kívánt adatgyűjtést is a gépek vállalják hamarosan a vasúti üzemi irányító helyett. Az ebben a munkakörben dolgozók asztalára is önálló display kerül, a gép segít a döntések előkészítésében.

A professzionális személyi számítógépek elterjedése újabb lehetőségeket nyit a számítástechnika mind szélesebb körű alkalmazására. A vasút élni akar ezekkel a lehetőségekkel. A Biztosítóbiztosítási Fenntartási Főnökség a költségvetés és a számlák elkészítésére egy MICKEY-80-as személyi számítógépet alkalmaznak. A

Szeged körzetéhez tartózkodó konténernek nyilvántartását, közúti szállításuk irányítását és a teljes folyamat követését egy ROBOTRON 5130-as gép végzi majd júliustól... Segítségével remélhetőleg lényegesen csökken a konténernek forduló ideje.

Dr. Papp László egy érdekes kis szerkentyűt mutat. Ez a szerevénnyelírók kezéből veszi majd ki a tollat. A vagonok adatait ellenőrzőten lehet rögzíteni a kézi készülék memóriájában. Egyszerre két kocsi adatait is gyűjtethető. Amikor végzett munkájával a felíró, bemegy az állomásépületbe. Egy magnetofoncsatlakozó segítségével összeköti a kis készüléket és a terminált. Másodperceken belül eljutnak az adatok az országos gyűjtőig, és minden irányítási szintre azonnal leihívhatók.

Kérdések

Egy délelőttöt töltöttünk el a vasút számítástechnikusai között. A hosszú beszélgetésekből hadd idézzünk most csak három kérdést és három választ.

— A hazai számítástechnika legnagyobb gondja az alagebék és a terminálok kábelrel való összekötése. Önöknek nagy távolságokat kell áthidalni. Hogyan oldják meg ezt a problémát?

— Szerencsénk van — mondja Kojnok Jenő, a szegedi számítástechnikai üzem vezetője. A vasútnak önálló telefon- és telexvonalai számunkra is nagy segítséget jelentenek.

— Ha nagy is a számítástechnika alkalmazásának haszna, egy-egy gép beszerzése milliókba kerül. S mostanában kevés a pénz... — Tavaly sok új gépet sikerült beszerezni. A megújult számítógépeken még legalább két évig lehet fejleszteni. A programokat a változó utasításoknak megfelelően módosítani is szükséges. Fejlesztési szakembereinknek tehát bőven van munkája.

— Mennyit lehet rábízni a számítástechnikára?

— Lényegében kimeríthetetlen a feladatok sora.

B. I.

Befejeződött az Akadémia idei közgyűlése

Pénteken befejeződött a Magyar Tudományos Akadémia idei közgyűlése. A zárónapon az elnök és a főtájtár beszámolóját hallgatták, majd vitatták meg a testület tagjai az MTA várbeli kongresszusi termében tartott tanácskozáson.

Szentágothai János elnöki beszámolójában gondolatait három fő téma köré csoportosította. Szólt az Akadémia politikai, mint tudományos testületnek szerepéről a társadalmi-gazdasági döntések előkészítésében; vázlatosan áttekintette a jövő szempontjából kulcsfontosságúnak ítélt kutatások eredményeit, és végül elemezte a tudományos közélet egyes jelenségeit.

Az MTA elnöke egyebek között hangsúlyozta, hogy az Akadémia politikai és tudományos szempontból is fontosnak tekinti a részvételt az országos jelentőségű döntések előkészítésében. Míg a korábbi években jó részt prognózisok készítésével, majd koncepciók, illetve különböző feladatok rész

déseinek felvázolásával foglalkozott az ország legfőbb tudományos testülete, addig az elmúlt évben összesen kilenc nagy koncepció egészének megvitatásában vettek részt. Mindezek mellett segítséget nyújtott az Akadémia a társadalom előtt álló más nagy feladatok megoldásához is; így véleményüket, állásfoglalásaikat már előzetesen megfogalmazták az oktatás-nevelés korszerűsítését szolgáló átfogó tervvezetéről; a MSZMP KB fórumán megvitatott, a gazdaságirányítási rendszer továbbfejlesztésével foglalkozó dokumentumról.

A jövő feladatairól szólva az elnök aláhúzta, hogy a hazai gazdasági, termelési struktúra jelentős megváltoztatásának igénye meghatározta a tudományos munka továbbfejlesztését is.

Kiemelt feladat a mikroelektronika, a szellemi export elősegítő, a kivitel értékét növelő rendszerek, technológiák és szolgáltatások fejlesztése, az agroökológiai potenciál, a biotechnológia lehetőségeinek jobb kiaknázása. Mindezek jelentős

új kutatásokat — köztük alap- és fejlesztő kutatást, valamint technológiai innovációt — igénylő területek.

Az MTA elnöke a továbbiakban részletesen szólt a tudományos közéletet erősen foglalkoztató kérdésekről, például a holnap tudósainak kiválasztásáról, az ezt segítő, illetve gátló jelenségekről. Ennek kapcsán egyebek között kifejtette, hogy sok tehetséges fiatal szakember külföldön dolgozik, megbízást nyerve vezető nemzetközi tudományos munkahelyek betöltésére rövidebb-hosszabb idei. Szükséges lenne a kiemelkedő tehetségeket itthon is megadni az elismerést, a lehetőségeket. Ezzel együtt kellene velük, hogy nálunk is számítsanak tevékenységükre, számolnak velük itthoni vezető pozíciók várományosai közt. — Nem a kivételezést, hanem a teljesítmény objektív mérlegelését és saját elemi érdekeink figyelembevételét, a valódi zsenialitás felismerését javaslom — mondotta Szentágothai János.

Pál Lénárd, az Akadémia főtájtára vitaindítójaiban elsőként a tudomány lehetőségeiről, korlátairól és a kutatás fontosságáról beszélt. Hangsúlyozta: az utóbbi években a kutatási eredmények hasznosságának megítélésében hazánkban is mindinkább a józan realizmus érvényesül; mind a tudomány művelői, mind a tudomány eredmények felhasználói tudomásul vették: a gyakorlat által felvetett kérdésekre a tudományos kutatás eredményei alapján gyakran csak alternatív vagy hozzáférhető, illetve bizonytalan válaszokat lehet adni.

A tudományos eredmények hatásának megítélésében egyre inkább érvényesül az a felismerés — fejtette ki a továbbiakban a főtájtár —, hogy társadalmi, gazdasági, kulturális előrehaladásunkban a tudás és a gondolkodás minősége, eredetisége kiemelkedő fontosságú tényező, hogy a hasznos új megfátására és eredményes felhasználására sarkalló erők, anyagi hűzőerők nélkülözhetetlenek az alkotó tudományos életnek.

Az akadémiai kutatás hosszabb időre, 5—10 évre szóló fejlesztési irányával kapcsolatos elgondolásokról szólt a főtájtár hangsúlyozta: a jövőben növelni szükséges az új tudományos eredményeket ígérő alapvetések állami támogatását, mivel ezen a területen a kutatási eszközök korszerűsége a kitűnő szellemi erőket is kis hatékonyságú, nemzetközileg kevésbé versenyképes munkára kényszeríti. Az arra alkalmas kutatóintézeteket érdekeltté kell tenni a kutatási eredményeik

hasznosítását szolgáló, nyereséget hozó vállalkozások — társulások, leányvállalatok — létrehozásában. A kutatás finanszírozásában a mainál egyszerűbb, rugalmasabb rendszert kívánatos kialakítani — mutatott rá az előadó —, olyan struktúrát, amely lehetővé teszi a kutatói jövedelmeknek az érdemekhez igazodó növeledését.

A továbbiakban az anyagtudományi, a biológiai és a társadalomtudományi alapvető kutatások fontossága mellett értelt az előadó. Végezetül az MTA főtájtára rámutatott: a társadalomtudományi kutatásoknak nagy fontosságú feladata jelenlegi szocializmusunképünk kialakulásának mélyreható történelmi vizsgálata, a végbement változások hatásának sokoldalú tanulmányozása.

Az elnöki beszámolót és a főtájtári vitaindítót követő felszólalásokban többen szóltak az oktatás gondjairól és a fiatal kutatók helyzetéről. Hangsúlyozták: az Akadémia mindent meg kell tennie a közoktatási reform sikeréért. A vitában többen beszélték az Akadémiai Kiadó tevékenységéről, arról, hogy a szűk kiadói kapacitások miatt kéziratok halmozódnak fel, hosszú az átfutási idő, és kétségtelenül meg a könyvek. A hozzászólók lényeges teendőként jelölték meg az akadémiai intézetekben folyó kutatások számítástechnikai hátterének javítását. A kutatómunkát ugyanis nagyban hátráltatja, hogy nem rendelkeznek az intézetek megfelelő számítógép-kapacitással. A következő öt-éves tervidőszakban szükségessé válik az Akadémia számítástechnikai bázisának teljes megújítása, teljesítő-képességének megsokszorozása.

Az elnök és a főtájtár beszámolójának elfogadása után a közgyűlés a Magyar Tudományos Akadémia tisztebeli tagjává választotta Lokesh Chandra indiai orientalista professzort.

A közgyűlés ezután megválasztotta a jövő évi tisztújító közgyűlést előkészítő jelölő bizottságot, amely személyi javaslatot tesz majd az Akadémia megválasztandó tisztségviselőire.

Az elnöki és a főtájtári beszámoló, valamint a vita alapján a közgyűlés határozatot fogadott el. Egy nagy jelentőségű feladatnak minősíti az alapvető kutatások feltételeinek javítását; a számítógépesítés kiterjesztését a tudományos vizsgálatokban; az anyagtudományi, biológiai és társadalomtudományi alapvető kutatások fokozott támogatását. Az Akadémia feladatait tüzte ki a fiatal kutatók helyzetének vizsgálatát, az ifjú szakemberek tehetségének megfelelő kutatási lehetőségek fokozott biztosítását, továbbá a külföldön tartózkodó magyar kutatók és a hazai tudományos élet kapcsolatának erősítését.

Az Akadémia 144. közgyűlése Pach Zsigmond Pál elnök zárszavával ért véget.

(MTI)

Elvetették a kukoricát

Az esőzések közötti szüneteket is kihasználva a mezőgazdasági nagyüzemek befejezték a kukorica vetését. A munkával időben készültek el, s az értékes magot jól előkészített talajba vetették. A legnagyobb területre az amerikai eredetű Pioneer-hibridek kerültek, ezek magas termésátlaggal hálálják meg a gondoskodást és érsi időpontjuk is megfelel a követelményeknek.

Az őszi kalászos gabonák továbbra is várják az esőket. Mindenekelőtt a tisztántúli területeken lenne szükség újabb és újabb esőkre, mivel e területeken a talaj alsó rétegéből is jelentős mennyiségű nedvesség hiányzik. Így a növények gyökerezésük révén a későbbiekben — amennyiben nem kapnak folyamatosan csapadékutánpótlást — nem jutnak

majd elég vízhez. A májusi határszéli egyik tapasztalata különben, hogy a csapadékhiányos földeken a búzának az úgynevezett fő kalásza erősödött csak meg, a sarjhajtások többsége nem fejlődött ki annyira, hogy kalászt remélhetnének a termelők. A jobb vizsgáldalkodású talajokon ez bekövetkezhet, legalábbis ebben reménykednek a mezőgazdászok.

Az állattartó nagyüzemek területén kaszálják a lucernát. A betakarítógépek először mennek végig a táblákon. Az első kaszálás termése gyengébb a tavalyinál, amit a hiányzó csapadékkal magyaráznak és azzal, hogy a május eleji fagyok „megperzselték” a növények tenyészcsúcsát. Ezeket a sérült részeket is természetesen eltávolítják a betakarít

tásnál, s a következőkben remény van arra, hogy az újabb hajtások kellőképpen megerősödnék, és jó termést adnak.

A zöldségtermelők ültetik a palántákat. Most kerül a földbe a paprika, a paradicsom és a dohány. Különösen ott iparkodnak, ahol öntözésre van lehetőség.

A KISZ KB ülése

Pénteken ülést tartott a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága. A tanácskozáson részt vett Baranyai Tibor, az MSZMP KB osztályvezetője. A testület tagjait Fejti György, a KISZ KB első titkára tájékoztatta az MSZMP KB április 17-i üléséről. Ezután Emőd Péter, a KISZ KB titkára terjesztett elő javaslatot a XII. Vítágyfjúsági és Diákutalálkozó magyar nemzeti előkészítő bizottságának létrehozására. A Központi Bizottság üdvözölte a XII. VIT nemzetközi előkészítő bizottságának azt a döntését, amely szerint a fesztivált — a Lenini Komszomol kezdeményezésére — 1985. július 27. és augusztus 3. között Moszkvában rendezik meg.